

אוניברסיטת בר-אילן

שם ומס. הקורס: תולדות המוסיקה המערבית 2 (01-144-47)

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשע"ט   מסטר: ב'   היקף שעות: 4 ש"ש

המרצה: ד"ר עטרה איזקסון
isaacsa@biu.ac.il

מועד: יום ב': 10-14   שעת קבלה: ס"ב: יום ד' 10:30-11:30 (בתיאום מראש)

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הקניית רקע מוסיקלי בסיסי נרחב של המוסיקה המערבית החל מתקופת הבארוק ועד סוף התקופה הקלאסית, תוך התמקדות בהבנת המוסיקה בהקשרה ההיסטורי, התרבותי והחברתי. הקורס סוקר את הסגנונות והז'אנרים המוסיקליים העיקריים של כל תקופה [טריו-סונטה, קונצ'רטו גרוסו, אורטוריה, פוגה; סונטה, סימפוניה ואופרה] תוך ניתוח דוגמאות מייצגות מתוך יצירותיהם של מלחיני התקופה [פרסל, כורלי, ויואלדי, הנדל, באך, היידן ומוצרט].

ב. תוכן הקורס:

מהלך השיעורים: (הרצאה משולבת דיון תוך המחשה ע"י ביצועים שונים וצפייה בביצועים של היצירות בהופעות חיות, איסוף חומרים והדגמות באתר מתקשב מלווה קורס)

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	המלצות לקריאה, המסומנות ב * חובה
1-2	תק' הבארוק – מבוא	Burkholder, Peter, Jay; Grout, Donald, Jay & Palisca, Claude V., <i>A history of Western music</i> . New York: Norton, 7 th Ed., 2006. *pp. 288-296, 300- 306 אברבאיה, עדו. קיצור תולדות המוסיקה. ת"א: אור- תו, 2010 תולדות המוזיקה מימי הביניים עד המאה העשרים,

יהודית כהן (עורכת), מט"ח, 2012, פרקים 3-4, עמ' 77- 154		
pp. 374-376, pp. 391-397	פרסל - אופרה אנגלית דידי ואניאס כורלי- טריו סונטה אופ. 3 # 10	3-4
	נושא השיעור	מס' שיעור
	קריאה	
pp. 422-429	הקונצ'רטו הבארוקי: ויואלדי - קונצ'רטו גרוסו אופ. 3 מס. 8 ויואלדי – מתוך "עונות השנה" אופ. 8 מס. 1 ה"אביב"	5-6
pp. 457-460, 464-471	הנדל - מתוך האורטוריה המשיח	7-8
*pp. 441-445, pp. 447-451	י.ס. באך – פרלוד ופוגה באך – סויטה תזמורתית מס. 3 ברה מז'ור	9-10
	י.ס. באך- מתוך המתיאוס פאסיון: פתיחה, שתי אריות, סיום	11-12
*pp. 472-485	מבוא לתק' הקלאסית	13-14
pp. 525-541, 541-543, *pp. 546-560	היידן – רביעיית מיתרים ו.א. מוצרט – ילד הפלא של המאה ה-18	15-16
pp. 506-513	צורת סונטה) סונטה לפסנתר ק. 333 סימפונית יופיטר (מס. 41) פרק IV	17-18
	קונצ'רטו לפסנתר בלה מז'ור ק. 488	19-20
pp. 560-565	האופרה הקלאסית	21-22
	האופרה דון ג'ובאני פינאלה דון ג'ובאני סיכום וחזרה	23-24

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: מע' 1 – ס"א [47-132-01], התמצאות בפרטיטורה [47-121-01]

חובות / דרישות / מטלות:

נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים, האזנה והתכוננות משיעור לשיעור, קריאת חובה, מבחן סוף סמסטר ועבודה קצרה

מרכיבי הציון הסופי: מבחן 80% המבוסס על תכני השיעור וקריאת מקורות, כולל האזנה, מושגים ושאלות קצרות

20% חיבור על אחד מהנושאים הבאים (2-1 עמ' לכל היותר, פונט דיוד 12, רווח של

שורה וחצי), כולל שימוש בביבליוגרפיה ומראי מקום. יש לקבל אישור מן המרצה לגבי

הבחירה עד חודש לפני ההגשה. תאריך הגשה: השיעור האחרון של הסמסטר [במייל]

1. ג'וליו קצ'יני היה זמר ומלחין, אחד מחברי הקמראטה. התייחס לתרומתו לבארוק

המוקדם.

2. המוסיקה למקלדת של ג'ירולמו פרסקובלדי

3. היינריך שיץ המלחין הגרמני הבולט ביותר במאה ה-17

4. ז'אן-בפטיסט לולי

5. מוסיקת החצר הצרפתית בבארוק

6. פרנסואה קופרן, המלחין הצרפתי הבולט ביותר בזרם לאיחוד הסגנונות בבארוק

המאוחר

7. ז'אן פיליפ ראמו, תיאורטיקן ומלחין

8. ג. פ. טלמן, מלחין פורה

9. ק.פ.ע. באך אחד ממיצגיו המרכזיים של הסגנון הרגשני

10. אלסאנדרו סקרלטי

11. רנה ד'קארט, האם האמת מתגלה באמצעות מחשבה?

12. האורטוריה בריאת העולם מאת היידן

13. ג'ובאני פרגולזי

14. ג'יספה טארטיני

15. ברניני – משפחה של פסלים? ותרומתם לאסתטיקה האמנותית של תק' הבארוק

הוראות כתיבה: פסקה ראשונה תציג את המלחין, שנות חייו ורקע אודותיו בקצרה. פסקה

שניה תציג את הנושא ותבאר אותו. פסקה נוספת תיתן דוגמאות כולל שנים אופ. יצירות וכד'

יצירות שכדאי להאזין להן:

J. S. Bach: Branderburg Concerto No. 1-6 (BWV 1046-51)

Mass in Bm (BWV 232)

Violin Concerto (BWV 1041) / (BWV 1042) / (BWV 1056)

Das Wohltemperirte Clavier (48 Prelude & Fugue BWV 846-93)

Italian Concerto (BWV 971)

Cantata No. 140 / 147

Joseph Haydn: 104 Symphonies

60 Keyboard Sonatas

String Quartets: 33 / 42 / 50 / 74

W. A. Mozart: 41 Symphonies

35 Keyboard Sonatas

23 String Quartets

Requiem Mass K. 626

Bassoon Concerto K. 191

Clarinet Concerto K. 622

Piano Concertos: No. 17 K. 453 / No. 20 K. 466/ No. 21 K. 467 / No. 24 K. 491
No. 27 K. 595
Clarinet Quintet K. 581
4 Flute Quartets: K. 285 / K. 285a / K. 285b / K. 298

ציון עובר: 60

ד. ביבליוגרפיה: (רשות)

- Brandenburg, Sieghard. Ed. *Haydn, Mozart, and Beethoven: Studies in the Music of the Classical Period. Essays in honor of Alan Tyson*, Oxford: Clarendon Press, 1998.
- Brown, Peter A. *The Symphonic Repertoire Vol. II: The first Golden age of the Viennese Symphony: Haydn, Mozart, Beethoven, and Schubert*. Bloomington: Indiana University Press, 2002.
- Buelow, George J. *A History of Baroque Music*. Bloomington: Indiana University Press, 2004.
- Bukovzer, Manfred F. *Music of the Baroque*. New York and London: W.W. Norton, 1947.
- Dearling, Robert. *The Music of Wolfgang Amadeus Mozart: The Symphonies*. New Jersey, Associated University Presses, 1982.
- Denis, Arnold. *The New Grove Italian Baroque Masters: Monteverdi, Frescobaldi, Cavalli, Corelli, A. Scarlatti, Vivaldi, D. Scarlatti*. London: Macmillan, 1984.
- Donington, Robert. *Baroque music: a handbook*. New York: Norton, 1982.
- Downs, Philip G. *Classical Music: The Era of Haydn, Mozart and Beethoven*. New York: W. W. Norton, 1992.
- Geiringer, Karl. *Haydn: A Creative life in Music*. Berkeley: University of California Press, 1982.
- Haimo, Ethan. *Haydn's Symphonic Forms: Essays in Compositional Logic*. Oxford: Clarendon Press, 1995.
- Harrison, Bernard. *Haydn's Keyboard Music: Studies in Performance Practice*. Oxford: Clarendon Press, 1997.
- Heartz, Daniel. *Haydn, Mozart, and the Viennese School, 1740-1780*. New York: Norton, 1995.
- Hepokoski, James and Darcy, Warren. *Elements of Sonata Theory: Norms, Types and Deformations in the Late-Eighteenth-Century Sonata*. Oxford University Press, 2006.
- Irving, John. *Mozart's Piano Concertos*. University of Bristol, Ashgate Publishing Company, 2003.
- _____. *Mozart: the "Haydn" quartets*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- _____. *Mozart's Piano Sonatas: Contexts, Sources, Style*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- Keller, Hans. *The Great Haydn Quartets*. New York: George Braziller, 1986.
- Keller, Hermann. *The Well-Tempered Clavier by Johann Sebastian Bach*. Tr.by Leigh Gardine, New York: W. W. Norton, 1976.
- Landon, Robbins H. C. *Mozart and Vienna*. New York, 1991.
- Larsen, Jens Peter. *Handel, Haydn, and the Viennese classical style*. Ann Arbor: UMI Research Press, 1988.

- Mann, Alfred. *Handel, the Orchestral Music: Orchestral Concertos, Organ Concertos, Water Music, Music for the Royal Fireworks*. New York: Schirmer Books, 1996.
- Palisca, Claude. *Baroque Music*. 3rd Ed., New Jersey: Prentice Hall, 1991.
- Pauly, Reinhard G. *Music in the Classic Period*. New Jersey: Prentice Hall, 1973.
- Ratner, Leonard. *Classic Music - Expression, Form and Style*. New York, 1980.
- Rosen, Charles. *Sonata Forms*. New York: Norton, 1988.
- _____. *The Classical style: Haydn, Mozart, Beethoven*. London: Faber and Faber, 1976.
- Rushton, Julian. *Don Giovanni*. Cambridge University Press, 1981.
- Schroeder, David P. *Haydn and the Enlightenment: The late symphonies and their audience*. Oxford: Clarendon Press, 1990.
- Schulenberg, David. *The Keyboard Music of J. S. Bach*. New York, 1992.
- Sisman, Elaine Rochelle. *Haydn and the Classical Variation*. Cambridge: Harvard University Press, 1993.
- Stafford, William. *The Mozart Myths*. Stanford, 1991.
- Taruskin, Richard. *The Oxford History of Western Music*. Oxford University Press, 2005.
- Terry, Charles Sanford. *Bach: the cantatas and oratorios. The passions: The Magnificat, Lutheran masses and Motet*. New York: Johnson Reprint Corporation, 1972.

פרל, בנימין. מסך שביעי: דון ג'ובאני מאת מוצרט. האוניברסיטה הפתוחה, 2008, עמ' 199-275.

ה. שם הקורס באנגלית:

History of Western Music 2 – Baroque & Classic Era